

Tisková zpráva č. 3

Národní konference Venkov 2013: Obce zabojovaly o větší vliv v dotační politice pro rozvoj vesnic

Hranice a Teplice nad Bečvou hostily od 1. do 3. října aktéry venkova z celé země

Více než čtyři stovky účastníků Národní konference VENKOV 2013 se ve dnech 1. – 3. října sešly v Hranicích a nedalekých lázních Teplice nad Bečvou v Olomouckém kraji, aby zabojovaly o větší vliv obcí v politice venkova a promluvily do rozdělování evropských dotací v příštím plánovacím období Evropské unie 2014-2020 pro český a moravský venkov.

Na pátém ročníku konference debatovali v několika blocích klíčoví aktéři rozvoje venkova z tuzemska i zahraničí.

„V nejbližší době budeme usilovat o podepsání memoranda mezi ministerstvy pro místní rozvoj, životního prostředí a zemědělství o **využití prostředků převedených z evropského zemědělského fondu do kohezních fondů EU ve prospěch infrastruktury obcí,**“ uvedl předseda Národní sítě MAS ČR František Winter, který shrnul závěry pracovní skupiny *Zemědělství a venkov*. Doplnil, že dalšími požadavky jsou vytvoření snazších podmínek pro obnovu živočišné výroby, zamezení záborům zemědělského půdního fondu a zastavení procesu úbytku zemědělské půdy a snižování kvality půdy. „Je potřeba dotačně podpořit údržbu o opravu základních melioračních zařízení, učinit opatření ke snížení administrativy a byrokracie a také řešit problémy převodem z nárokového I. pilíře Společné zemědělské politiky EU do rozvojovějšího II. pilíře,“ dodal Winter.

Využití integrovaných nástrojů budoucí kohezní politiky EU bylo jedním z témat diskuse zástupců profesních organizací venkova v úterý večer. Pro budoucí operační programy se na základě dohody ve Špindlerově Mlýně, potvrzené v Bukovanech u Kyjova, považuje **50 miliard korun v rámci komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD)**, které by řešily místní akční skupiny (MAS), 60 miliard v korun v rámci integrovaných teritoriálních investic (ITI) pro rozvojové regiony definované Strategii regionálního rozvoje ČR, 100 miliard korun v rámci ITI všech krajů a 40 miliard v rámci integrovaných plánů rozvoje území (IPRÚ) pro města nad 25 tisíc obyvatel a přilehlé oblasti.

Předseda Českomoravského svazu zemědělských podnikatelů Lubomír Burkoň se vyslovil pro převedení 15 procent z I. do II. pilíře na rozvojové projekty, předsedové Spolku pro obnovu venkova Eduard Kavala a Sdružení místních samospráv Jana Juřenčáková zase významně podpořili implementační roli místních akčních skupin pro projekty rozvoje venkova. Hejtman Zlínského kraje vyjádřil podporu činnosti MAS do „překlenovacího“ roku 2014 z rozpočtu kraje.

Dalším klíčovým úkolem do budoucna je **posílení zaměstnanosti a udržení služeb na venkově**. „Obchodní obslužnost v malých obcích chápeme jako veřejně prospěšnou službu. Tato služba je v nerovných podmínkách současného obchodního trhu bez systémové finanční podpory neudržitelná,“ uvedl předseda Spolku pro obnovu venkova ČR Eduard Kavala

v rámci bloku *Služby jako cesta k zaměstnanosti*. Nastínil, že řada služeb, včetně poštovních, se může úspěšně stabilizovat na platformě venkovského obchodu.

„Žádáme o **zvýšení cílené a systémové podpory subjektů, které se zabývají tvorbou pracovních příležitostí na venkově** (obcí, MAS, svazků obcí, drobných podniků a neziskového sektoru). Společně s orgány státu pak budou schopny aktivovat a zapojit i místní zdroje a zajistit tím udržitelnost takovýchto aktivit. Jako vhodné se v současné době jeví použití institutu sociálního podnikání,“ dodal místopředseda SPOV Radan Večerka.

Účastníci konference rovněž debatovali o současném postavení samosprávy obcí a navrhují **změnu volebního systému pro komunální volby tak, aby se posílily většinové prvky**. „Nikdo si nepřeje žádné náhlé a velké změny. Je dobré zachovat současný princip voleb, kde si mohou voliči vybírat kandidáty napříč stranami. Je ale potřeba posílit většinové prvky ve volebním zákoně tak, aby kandidáti, kteří mají nejvíce hlasů, byli zvoleni,“ uvedl starosta Veselíčka Tomáš Šulák, který měl na starosti diskusní blok *Jak dál v samosprávě?* Účastníci panelu většinově odmítli přímou volbu starostů, zejména jeho oddělení od zastupitelstva dle návrhu ministerstva vnitra a potvrdili, že starostu obce musí volit zastupitelstvo ze svých členů.

Účastníci konference rovněž doporučili **změnit obvody voleb do Senátu** tak, aby byly přirozené dle mikroregionů a správních obvodů a odpovídaly alespoň hraničním krajům. Živě diskutované a obecně přijaté bylo zavedení korespondenční volby, která by mohla zvýšit volební účast voličů a participaci občanů.

Rovněž v tématu spolupráce obcí účastníci požadovali pozvolnou změnu. „Je dobré využít a **posílit dosavadní spolupráci obcí** na bázi dobrovolných svazků obcí a místních akčních skupin,“ shrnul závěry Šulák s tím, že není dobré vytvářet žádné nové struktury. Dodal, že je všeobecný souhlas s tím, aby zůstala zachována samospráva všech obcí, a aby byla ve veřejné správě využita odborná kapacita pracovníků MAS, kteří mají přirozenou autoritu v regionu. „Spolupráci v regionu musí řídit zástupci více obcí, nikoliv pouze starosta či úředníci z měst takzvaných ORP (obcí s rozšířenou působností),“ reagovali účastníci na projekt meziobecní spolupráce Svazu měst a obcí ČR.

V diskusi vyvstalo také nové téma, **snížit hranici 1000 obyvatel pro vznik nových obcí**. „Mnoho vesnic žije v rámci města. A tak jako nikdo nezpochybňuje samosprávu obcí, i zde by měla být uvolněna stavidla a místní části alespoň od 500 obyvatel by měly mít právo na svou vlastní obec,“ uvedl Šulák.

V rozvoji cestovního ruchu a podpory místní produkce účastníci konference vyjádřili **podporu synergie aktivit jako je regionální potravina a regionální značky**. „Požadujeme na národní úrovni nalézt systematický způsob podpory regionálních značek. Je třeba využít potenciál regionálních značek a destinačních managementů při podpoře místní produkce a rozvoji gastraturistiky,“ shrnul tajemník Krajského sdružení NS MAS Karel Hošek výsledky bloku *Zažijte venkov!* Dodal, že podpora destinačních managementů by se měla dít na úrovni přirozených regionů (historických, etnických, geologických).

Vzhledem k tomu, že se konference konala v Olomouckém kraji, navrhli účastníci konference, aby hejtman Olomouckého kraje zahájil komunikaci s partnery rozvoje venkova (tj. NS MAS ČR a SPOV OK), která by byla postavena na uzavřených dohodách těchto

organizací s Asociací krajů ČR. „Chceme, aby Olomoucký kraj nepreferoval ve svých rozvojových a koncepčních dokumentech pouze střední a jižní část kraje na úkor severní části kraje,“ uvedl předseda SPOV Olomouckého kraje a starosta Tučina Jiří Řezníček. „Požadujeme také, aby Olomoucký kraj dotačně **podpořil částkou 300 tisíc korun MAS působící na území Olomouckého kraje mimo POV v letech 2014 a 2015,**“ dodal.

Hlavním tématem Národní konference Venkov 2013 byla „Budoucnost venkova 2014–2020“. První den konference vyvrcholil večerním **diskusním pořadem**, který se zaměřil zejména na vztahy samospráv a zemědělců v nadcházejícím programovém období Evropské unie a byl živě přenášen prostřednictvím webových stránek www.venkov2013.cz a www.spov.org. „Diskuse se zúčastnili zástupci všech klíčových zájmových organizací, které mají vztah k venkovu – Spolku pro obnovu venkova, Sdružení místních samospráv, Svazu měst a obcí, Agrární komory, Českomoravského svazu zemědělských podnikatelů či Asociace krajů,“ uvedl ředitel konference František Kopecký z MAS Rozvojové partnerství regionu Hranicko.

Zástupci institucí jako jsou ministerstva pro místní rozvoj, zemědělství, rady pro budoucí fondy EU či zahraniční hosté poté vystoupili ve středním hlavním bloku konference. Zde promluvili například vrchní ředitel sekce rozvoje venkova ministerstva zemědělství Pavel Sekáč nebo hejtman Olomouckého kraje Jiří Rozbořil. Obě instituce byly zároveň hlavními donátory celé konference.

Setkání pokračovalo ve středu 2. října odpoledními exkurzemi do obcí Hranicka a ve čtvrtek dopoledne konferenci završila další odborná vystoupení, například o naplňování dosavadního Programu rozvoje venkova z ministerstva zemědělství nebo o nových strategiích rozvoje z ministerstva pro místní rozvoj.

Třídenní setkání, jehož hlavním pořadatelem byl Spolek pro obnovu venkova ČR ve spolupráci s Krajským sdružením NS MAS Olomouckého kraje, umožnilo účastníkům společně hledat řešení problémů, které současný venkov nejvíce trápí. Hlavním donátorem akce byla Celostátní síť pro venkov zřízená ministerstvem zemědělství, dalšími pak Olomoucký kraj a řada sponzorů.

TSu

Kontakty pro další vyjádření:

Ing. František Kopecký, ředitel konference, tel. 773 583 020; f.kopecky@regionhranicko.cz
Tomáš Šulák, mluvčí, zástupce SPOV OK, tel. 775 949 142, tomas.sulak@obec-veselicko.cz
Ing. František Winter, předseda NS MAS ČR, tel. 602 533 707; f.winter@nsmascr.cz

Informace o konferenci, včetně např. ilustračních fotografií najdete na:
www.venkov2013.cz

Závěry diskusních bloků:

A) Zemědělství a venkov

- 1) Podporujeme podepsání memoranda mezi MMR, MŽP a MZe o využití prostředků převedených do kohezních fondů z EAFRD ve prospěch infrastruktury obcí
- 2) Chceme vytvoření snazších podmínek pro obnovu živočišné výroby
- 3) Je třeba vytvořit opatření zamezující záborům zemědělského půdního fondu – zastavit proces úbytku zemědělské půdy a snižování kvality půdy
- 4) Dotačně podpořit údržbu o opravu základních melioračních zařízení
- 5) Učinit opatření ke snížení administrativy a byrokracie
- 6) Řešit klíčové problémy převodem z I. pilíře do II. pilíře

B) Jak dál v samosprávě?

Téma: Komunální politika

- 1) Žádné náhlé a velké změny. Zachovat současný princip voleb, kde si mohou voliči vybírat kandidáty napříč stranami. Volební systém by měl být pro lidi co nejvíce srozumitelný.
- 2) Posílení většinových prvků ve volebním zákoně tak, aby kandidáti, kteří mají nejvíce hlasů, byli zvoleni. Většinové principy posílit zejména pro menší obce. (Systém by měl být stejný pro všechny obce.)
- 3) Volit starostu musí zastupitelstvo ze svých členů. (Odmítnutí přímé volby, špatné by bylo, kdyby byl starosta mimo zastupitelstvo – návrh MV ČR.)
- 4) Poměrný systém uplatnit také ve velkých městech (Praha, Olomouc).
- 5) Změnit obvody voleb do Senátu tak, aby byly přirozené a odpovídaly alespoň hranicím krajů.
- 6) Zavést tzv. korespondenční volbu (hlasování na dálku) pro komunální volby a všechny další druhy voleb.

Téma: Spolupráce obcí

- 1) Žádné zásadní velké změny. Využít a posílit dosavadní spolupráci na bázi dobrovolných svazků obcí. Nevytvářet žádné nové struktury. Musí zůstat zachována samospráva všech obcí.
- 2) Ve veřejné správě využít zkušenosti odborných kapacit pracovníků MAS, kteří mají přirozenou autoritu v regionu. Je důležité podpořit a ocenit lidi z regionu – hybatele místního dění.
- 3) Spolupráci v regionu musí řídit zástupci obcí, nikoliv starosta či úředníci z měst ORP.
- 4) Snížit hranici 1000 obyvatel pro vznik nových obcí. Slučování obcí pouze dobrovolné.

C) Zažijte venkov

- 1) Aktivity soutěže regionální potravina a regionálních značek jsou v synergii a přispívají k odbytu místní produkce

- 2) Požadujeme na národní úrovni nalézt systematický způsob podpory regionálních značek
- 3) Využívat potenciál synergie regionálních značek a destinačních managementů při podpoře místní produkce a rozvoji gastristiky
- 4) Podpora destinačních managementů na úrovni přirozených regionů (historických, etnických, geologických)
- 5) Podpořit veřejnou i soukromou infrastrukturu cestovního ruchu pro hendikepované/seniory

D) Služby na venkově

- 1) Žádáme, aby obchodní obslužnost malých obcí byla chápána jako veřejně prospěšná služba. Ta je v současných tržních podmínkách na malých obcích bez systémové finanční podpory neudržitelná a občané venkova jsou tak diskriminováni.
- 2) Řada dalších služeb (poštovní, finanční, informační apod.) se může ve venkovském prostoru realizovat a stabilizovat právě na platformě venkovského obchodu. Žádáme, aby byla v tomto směru upravena legislativa a odbourány stávající formální, administrativní a mezirezortní bariéry.
- 3) Žádáme o zvýšení cílené a systémové podpory těch subjektů (obcí, MAS, svazků obcí, drobných podniků a neziskového sektoru), které se zabývají tvorbou pracovních příležitostí na venkově. Společně s orgány státu (např. úřady práce) budou pak schopny aktivovat a zapojit i místní zdroje a zajistit tím udržitelnost takovýchto aktivit. Jako vhodné se například v současné době jeví použití institutu sociálního podnikání.

E) Zavádění CLLD (Komunitně vedeného místního rozvoje) v Evropě

F) Diskusní panel o rozvoji venkova v Olomouckém kraji

Účastníci se dohodli, aby:

- 1) hejtman Olomouckého kraje zahájil komunikaci s partnery rozvoje venkova (tj. NS MAS ČR a SPOV OK), která byla postavena na uzavřených dohodách těchto organizací s Asociací krajů ČR
- 2) nepreferoval ve svých rozvojových a koncepčních dokumentech pouze střední a jižní část kraje na úkor severní části kraje
- 3) dotačně podpořil částkou 300 tis. Kč MAS působící na území Olomouckého kraje mimo POV v letech 2014 a 2015

Poznámky pro média:

Národní konference VENKOV

2009: Holešov (Zlínský kraj); 2010: Lázně Bělohrad (Královéhradecký kraj); 2011: Sedlčany, Prčice (Středočeský kraj); 2012: Nové Hradky (Jihočeský kraj); 2013: Hranice, Teplice n. B. (Olomoucký kraj)

MAS - Místní akční skupina (sdružení obcí, spolků a podnikatelů z určitého regionu, které naplňuje rozvojovou strategii svého území a koordinuje partnerství svých členů), v ČR nyní působí 175 MAS, 112 MAS získalo v období 2007-2013 podporu z Programu rozvoje venkova

LEADER – dotační program „Propojování akcí hospodářského rozvoje venkova“, který řídí místní akční skupiny, které podporují a vybírají projekty místních žadatelů

ELARD – European LEADER Asociation for Rural Development

CSV – Celostátní síť pro venkov (oficiální platforma Programu rozvoje venkova); hlavní zdroj Národní konference VENKOV

PRV – Program rozvoje venkova (evropský dotační program podpory zemědělství a venkova 2007-2013)

MZe – Ministerstvo zemědělství (řídí PRV)

SZIF – Státní zemědělský intervenční fond, platební agentura ministerstva zemědělství

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj

MV – Ministerstvo vnitra

NS MAS – Národní síť MAS ČR, profesní organizace, která zastřešuje místní akční skupiny z celé země; má krajská sdružení (KS); www.nsmascr.cz

SPOV – Spolek pro obnovu venkova, má krajské organizace; hlavní garant konference VENKOV
www.spov.org

SMS – Sdružení místních samospráv, profesní organizace

SMO – Svaz měst a obcí, profesní organizace zastupující města a vesnice

AK – Asociace krajů, profesní organizace sdružující hejtmany krajů

AgK – Agrární komora, zastřešující profesní organizace zemědělských svazů

ČMSZP – Českomoravský svaz zemědělských podnikatelů

ZS – Zemědělský svaz, organizace sdružující větší zemědělské podniky

ASZ – Asociace soukromého zemědělství, organizace sdružující farmáře

UPOL – Univerzita Palackého Olomouc

ARZ – Asociace regionálních značek

SOCR – Svaz obchodu a cestovního ruchu

SVT – Svaz venkovské turistiky

SSR – Společný strategický rámec (hlavní nástroj, platforma dotační politiky 2014-2020, řídí Rada SSR)

SRR – Strategie regionálního rozvoje (hlavní strategický plán MMR pro období 2014-2020)

IROP – Integrovaný regionální operační program (plánovaný dotační nástroj pro období 2014-2020 - nahradí tzv. ROPy)

CLLD – Komunitně vedený místní rozvoj (integrovaný nástroj rozvoje venkova pro období 2014-2020 „zdola nahoru“)

ITI – Integrované teritoriální investice (nástroj pro rozvoj velkých aglomerací a krajů pro období 2014-2020)

IPRÚ – Integrovaný plán rozvoje území (nástroj pro rozvoj menších měst a přilehlého venkova pro období 2014-2020)